

Een goede aanpak van schulden Voorstellen en criteria

1. WAAROVER GAAT HET? VOORSTELLEN EN CRITERIA

In deze nota zetten wij uiteen welke aanpassingen volgens ons in de wetgeving nodig zijn om tot een betere en efficiëntere aanpak van schulden te komen. Schuldhulpverlening moet daarbij meer slagkracht krijgen.

Ook andere actoren actief in de schuldhulpverlening of schuldinvoering lanceren voorstellen om de aanpak van schulden te wijzigen. In het tweede deel van deze nota lijsten we criteria op waarmee wij zulke voorstellen tegen het licht houden.

In Bijlage 1 schetsen we welke vier vormen van schuldhulpverlening er in Vlaanderen bestaan. In Bijlage 2 geven we duidelijkheid over de regelgeving

2. ONS VOORSTEL VOOR EEN BETERE EN EFFICIËNTERE SCHULDHULPVERLENING

2.1. Drie doelstellingen

Wij denken dat mits aanpassingen van de wetgeving een **betere en efficiëntere schuldhulpverlening** tot stand kan komen. We zijn ervan overtuigd dat dit op een goede en evenwichtige manier zal bijdragen aan armoedebestrijding.

Drie zaken vinden we daarbij belangrijk.

1. Er zijn garanties voor het menswaardig leven van iedereen, ook van wie schulden heeft
2. Er wordt sneller een halt toegeroepen aan onnodig oplopende invorderingskosten
3. Het maximaal haalbare wordt wel degelijk afbetaald.

Het gaat om aanpassingen die in het belang van zowel schuldenaars als schuldeisers zijn, en een goede en evenwichtige maatregel van armoedebestrijding vormen.

2.2. Invorderingskosten stoppen

Voor mensen die hun schulden niet kunnen betalen, lopen de **invorderingskosten** steeds meer op. Hieronder formuleren we een mogelijke oplossing voor die problematiek. Vanuit de praktijk van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling presenteerden we dit voorstel eerder al op verschillende fora (zie ons [memorandum](#) uit 2019 en bijdragen op studiedagen en in de Kamercommissie Justitie).

Het voorstel erkent zowel de belangen van schuldeisers als die van schuldenaars: er wordt sneller een halt toegeroepen aan oplopende invorderingskosten; én het maximaal haalbare wordt afbetaald. Ons voorstel is gericht op het **versterken en verbeteren van de schuldhulpverlening**, in het belang van zowel de schuldenaars als de schuldeisers.

Hiervoor moeten twee fundamentele problemen worden opgelost:

1. er zijn nu geen garanties voor de stopzetting van de invordering ook al is er schuldhulpverlening opgestart;
2. veel schuldeisers en invorderaars eisen een uitwisseling van gegevens die verder gaat dan nodig, waardoor er gevaar is voor stigmatisering.

Een efficiënte gegevensuitwisseling mét de nodige waarborgen voor alle betrokkenen kan dit oplossen.

De twee hoofdlijnen van ons voorstel zijn:

- Schuldbemiddelaars nemen elke opgestarte schuldbemiddeling op in het Centraal Bestand der Beslagberichten (CBB), als dat nodig is voor een goede schuldhulpverlening én als de schuldenaar akkoord gaat.
Verdere invorderingen worden op dat moment stopgezet, zodat de invorderingskosten voor de schuldenaar niet verder oplopen.
- De schuldbemiddelaar kan vervolgens een goede afbetalingsregeling uitwerken, die ook kan worden afgedwongen onder bepaalde voorwaarden, onder andere een volledige afbetaling binnen de vijf jaar.

Door snel schuldhulpverlening in te schakelen én door efficiënte samenwerking tussen schuldhulpverleners en invorderaars, wordt het mogelijk tijdig een halt toe te roepen aan onnodig oplopende schulden en invorderingskosten, bij schuldenaars die niet kunnen betalen.

Ook voor de schuldeiser en de invorderaar is het een meerwaarde dat iemand die zijn rekeningen niet kan betalen schuldhulpverlening gevraagd en aanvaard heeft. Zo is er een professionele contactpersoon die het overzicht maakt en behoudt, zowel voor de schuldenaar als voor de betrokken schuldeisers.

2.3. Efficiënte gegevensuitwisseling

2.3.1. AFKOELINGSPERIODE

De OCMW's en CAW's (instellingen erkend voor schuldbemiddeling of kort EISB) en andere actoren die schuldbemiddeling bieden, moeten over voldoende **slagkracht** beschikken om hun werk naar behoren te kunnen doen. Om er zeker van te zijn dat schuldhulpverlening kans van slagen heeft, zou de wet moeten bepalen dat de schuldeisers met wie zij onderhandelen hun pogingen tot invordering gedurende een bepaalde periode moeten staken.

Dit is nu enkel zo bij collectieve schuldenregeling, bij de opstart en zolang deze loopt. Maar een collectieve schuldenregeling is enkel aangewezen bij een overmatige schuldenlast, waarbij het duurzaam onmogelijk is om schulden af te betalen.

Wij zijn van mening dat **ook voor schuldbemiddeling in situaties van tijdelijke betaalmoelijkheden een afkoelingsperiode nodig is.**

2.3.2. BERICHT VAN SCHULDBEMIDDELING IN CBB

Dit kan door een systeem van publiciteit: de schuldbemiddelaars moeten een bericht kunnen opmaken in het **Centraal Bestand der Beslagberichten (CBB)** waar alle gerechtsdeurwaarders toegang toe hebben. Schuldbemiddeling mag volgens de wet geboden worden door de instellingen erkend voor schuldbemiddeling (OCMW's en CAW's), advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen.

Wanneer een persoon met betaalmoelijkheden zich aanmeldt voor een traject schuldhulpverlening in de vorm van ('buitengerechtigde' of 'minnelijke') schuldbemiddeling, kan die schuldbemiddelaar in ons voorstel, mits toestemming van de schuldenaar, een **'bericht van schuldbemiddeling'** aanmaken en registreren in het CBB.

Zo kunnen gerechtsdeurwaarders die gerechtelijk invorderen hiervan kennis nemen, waarna ze hun invorderingsactiviteiten tijdelijk moeten staken, in afwachting van een afbetaalvoorstel of een beslissing over een betwisting.

Ook schuldeisers die op die manier vaststellen dat de betrokken schuldenaar een traject schuldbemiddeling is aangegaan, kunnen zich dan aanmelden bij de schuldbemiddelaar die is vermeld in het CBB.

Wordt tijdens deze afkoelingsperiode de schuldhulpverlening onverhoopt toch stopgezet, dan moet dat onmiddellijk in het CBB worden geregistreerd, en actief gemeld worden aan al de gekende schuldeisers in het dossier.

2.4. Afdwingbare afbetalingsregeling

Een tweede belangrijk voorstel is dat de schuldbemiddelaar in overleg met de schuldenaar zelf afbetalingsvoorstellen kan doen die voor een haalbare oplossing zorgen. Om schuldbemiddeling effectiever te maken zou de **schuldbemiddelaar wettelijk in de mogelijkheid moeten zijn om een goed uitgewerkte afbetalingsregeling met de schuldeiser(s) af te dwingen**. Hier kunnen wel bepaalde voorwaarden gelden.

Om dit uit te werken kan men inspiratie halen uit de regeling die geldt wanneer ondernemingen in moeilijkheden komen: in die gevallen is het ultieme sluitstuk het faillissement, maar bestaat er daarnaast een wettelijke regeling om een onderneming met (tijdelijke) financiële moeilijkheden opnieuw op het goede spoor te krijgen (voorheen terug te vinden in de wet op de continuïteit van ondernemingen waarvan de bepalingen ondertussen zijn opgenomen in Boek XX van het Wetboek Economisch Recht). Het gaat om **een minnelijk plan dat wordt geregistreerd dan wel gehomologeerd of opgelegd door de rechter**.

Voor natuurlijke personen die geen onderneming zijn zou iets gelijkaardigs ook mogelijk moeten zijn in het kader van een traject schuldbemiddeling, om zo (naast de collectieve schuldenregeling) ook voor tijdelijke betaalproblemen een slachtkrachtige schuldbemiddeling mogelijk te maken.

2.4.1. VOORWAARDEN

Het is evident dat hieraan **voorwaarden** worden gekoppeld:

- de **aanvraag** kan enkel gebeuren door actoren die wettelijk schuldbemiddeling mogen aanbieden: advocaten, gerechtsdeurwaarders, notarissen, erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW's en CAW's);
- én het plan kan een oplossing bieden voor de totale schuldenlast van betrokkene **binnen de 5 jaar** (houdt rekening met de termijn voor een gerechtelijke aanzuiveringsregeling bij collectieve schuldenregeling).

Praktisch maakt dit voorstel een onderscheid tussen:

- een plan dat in de **volledige betaling** voorziet van al wat de schuldeiser eist (als dat gegrond is): dus zowel de betaling van de hoofdsom als van de gevorderde kosten;

In dat geval kan er gewerkt worden met een eenzijdig verzoekschrift en automatische homologatie of zelfs een loutere registratie waarbij de rechter pas een oordeel moet vellen indien een schuldeiser verzet aantekent na kennisname van het gehomologeerd plan.

- een plan dat **enkel** in de betaling van de **hoofdsommen** voorziet (als die gegrond zijn).

In dat geval zou eerder met een tegensprekelijk verzoekschrift gewerkt kunnen worden: de rechter moet daarbij sowieso oordelen over de homologatie, en een schuldeiser kan dan verweer voeren. Er kan ook met een eenzijdig verzoekschrift gewerkt worden, waarna de rechter enkel moet oordelen als een schuldeiser na kennisgeving van het plan verzet aantekent.

2.4.2. BETERE VOORBEREIDING COLLECTIEVE SCHULDENREGELING EN MOGELIJKE OVERGANG

Wat als er na onderzoek toch een overmatige schuldenlast blijkt te zijn en geen afbetaling mogelijk is binnen een redelijke termijn? De adempauze tijdens gewone schuldbemiddeling maakt het mogelijk om de **aanvraag van een collectieve schuldenregeling goed voor te bereiden, zodat een juist leefgeld bepaald wordt en geen schulden vergeten worden**.

Ook een soepele **overgang naar een collectieve schuldenregeling** kan worden voorzien, wanneer eerst werd getracht via schuldbemiddeling een afbetaling uit te voeren, maar na een tijd blijkt dat een collectieve schuldenregeling toch nodig is. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als tijdens de uitvoering van het schuldbemiddelingsplan blijkt dat wegens nieuwe verslechterde financiële omstandigheden toch geen oplossing mogelijk is binnen de termijn van vijf jaar. Om de maximale termijn van die collectieve schuldenregeling te bepalen, moet daarbij rekening worden gehouden met de duurtijd waarin het schuldbemiddelingsplan wel al effectief is nageleefd.

2.5. Erkende instellingen voor schuldbemiddeling (EISB): het belang van schuldbemiddeling ingebed in de hulpverlening

Wij willen bij dit alles ook de voordelen belichten van een slagkrachtige schuldbemiddeling ingebed in de hulpverlening.

Die is bij uitstek mogelijk in de erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW's en CAW's): zij stellen gespecialiseerde, goed opgeleide en multidisciplinaire teams te werk voor budget- en schuldhulpverlening: budgetbegeleiding, budgetbeheer, schuldbemiddeling. Vele EISB's bieden ook collectieve schuldenregeling. Er wordt alles aan gedaan om de stap naar de hulpverlening zo **laagdrempelig, snel en efficiënt** mogelijk te maken, zie bijvoorbeeld de ontwikkeling van het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO), nl. samenwerking tussen verschillende actoren. Doel is duurzaam budgetmanagement. Dit is per definitie een **participatief** proces, waarin de schuldhulpverlening met mensen op weg gaat in het maken van eigen keuzes. Ze doet dat vanuit een generalistisch perspectief. Zo is binnen de OCMW's en CAW's samenwerking vlot mogelijk met **verschillende vormen van hulpverlening**, afhankelijk van de problematiek van de schuldenaar, en vanuit het perspectief van het garanderen van het recht op menswaardig leven.

Het is belangrijk dat de schuldhulpverlening hand in hand gaat met werken aan de oorzaken van de schulden én met het wegwerken van de nefaste gevolgen van de schulden. Voorbeelden zijn steun bij het uitputten van sociale rechten, financiële en materiële hulp bieden, hulp om dreigende uithuiszetting te voorkomen of opvang als dat niet meer mogelijk is, werken aan tewerkstellingskansen, opleiding, versterken van vaardigheden, versterken van het netwerk, zoeken naar de beste gezondheidszorgen.

Daarom benadrukken we het belang van goed uitgebouwde diensten schuldbemiddeling ingebed in de hulpverlening, in alle steden en gemeenten.

2.6. Concretisering

Dit voorstel dient nog verder geconcretiseerd te worden in teksten die de nodige wetswijzigingen tot stand kunnen brengen, evenals in budgetten om de nodige hulp- en dienstverlening daadwerkelijk mogelijk te maken.

2. ZEVENTIEN CRITERIA OM NIEUWE ONTWIKKELINGEN EN VOORSTELLEN IN DE AANPAK VAN SCHULDEN TE BEOORDELEN

In de context van toenemende armoede en onzekerheid zitten ook andere actoren niet stil. Zo komen er vanuit de sector van de gerechtsdeurwaarders verschillende voorstellen voor fundamentele wijzigingen van de huidige praktijk, gaande van digitalisering, communicatieplatformen en databanken tot het uitvoeren van schuldbemiddeling door gerechtsdeurwaarders zelf.

Het is positief is dat ook actoren die momenteel vooral optreden als invorderaar ook vanuit hun perspectief nadenken over oplossingen. Verschillende actoren kijken ieder op hun eigen manier naar de best mogelijke aanpak. We vinden het belangrijk om de expertise vanuit de diverse invalshoeken samen te leggen, om zo tot een gedragen en effectief project te komen.

Wel vinden we het cruciaal dat door wijzigingen een **beter en efficiëntere schuldhulpverlening** tot stand komt en dat de **armoedeproblematiek vermindert**.

Daarom geven we hier mee welke criteria volgens ons belangrijk zijn bij hervormingen in de aanpak van schulden:

1. Staat het menswaardig leven op de eerste plaats?

De volledige schuldenlast moet zoveel mogelijk terugbetaald worden, op een redelijke termijn. Maar bij alle opties moet het **menswaardig leven** van de schuldenaar en zijn gezin op de eerste plaats komen. Best wordt gewerkt met een wetenschappelijke berekening van wat iemand nodig heeft om menswaardig te leven (bijvoorbeeld de REMI-tool van CEBUD).

2. Komt de totale situatie in beeld?

Het is belangrijk schulden gezamenlijk aan te pakken en rekening te houden met de totale financiële situatie. Het is essentieel dat er een goede analyse van de volledige situatie gebeurt, voor een juiste keuze welke vorm van schuldhulpverlening in de concrete situatie de beste is.

3. Wordt de gegrondheid van de schuldvorderingen nagegaan?

De schuldhulpverlener moet instaan voor een grondig juridisch nazicht van alle gevorderde bedragen. Enkel wat correct is wordt afbetaald. Schuldvorderingen die niet gestaafd kunnen worden, worden betwist. Dit is in het belang van de schuldenaar én garandeert een gelijke behandeling van alle schuldeisers.

4. Wordt gelet op de invorderingskosten?

Er moet een halt toegeroepen worden aan onnodige en nutteloze invorderingskosten, zowel minnelijk als gerechtelijk. Tegelijk moet werk gemaakt worden van maatschappelijk verantwoorde invordering.

5. Wordt gekozen voor de minst ingrijpende vorm van schuldhulpverlening?

Het inschakelen van een slagkrachtige vorm van schuldhulpverlening is aangewezen, zo snel als mogelijk om escalatie van de schuldenproblematiek en zwaarder ingrijpende maatregelen te voorkomen.

6. Worden de kosten zoveel mogelijk beperkt?

De hulpverlening mag geen hoge kosten meebrengen, en is waar mogelijk gratis voor de schuldenaar. Aangezien het hier steeds gaat over mensen met een ernstige schuldenproblematiek moet ernaar gestreefd worden de bijkomende kosten zoveel mogelijk te beperken of zelfs uit te sluiten.

7. Zijn de schuldhulpverleners deskundig?

Goed opgeleide medewerkers die schuldhulpverlening bieden, zowel juridisch als sociaal, zijn essentieel.

8. Zijn de schuldhulpverleners goed geïnformeerd?

Alle actoren die schuldhulpverlening bieden moeten dezelfde toegang hebben tot essentiële gegevens over de schuldenaar, via het Centraal Bestand Beslagberichten, het Kadaster en de Kredietcentrale van de Nationale Bank van België.

9. Hebben mensen zelf beslissingsrecht?

Hulpverlening gaat uit van vrijwilligheid: mensen moeten zelf belangrijke keuzes kunnen maken. Laat mensen zelf kiezen tot wie ze zich wenden voor schuldhulpverlening: een OCMW, een CAW, een advocaat, een gerechtsdeurwaarder... Laat mensen zoveel mogelijk **participeren** in afbetaalplannen en andere voorstellen. De schuldhulpverlener moet samen met de cliënt beoordelen welke hulp het meest is aangewezen en welke voorstellen haalbaar zijn.

10. Gaat de schuldhulpverlening samen met de aanpak van de oorzaken én gevolgen van de schulden?

Goede samenwerking met de algemeen maatschappelijke hulpverlening of inbedding van de schuldhulpverlening in de algemeen maatschappelijke hulpverlening is essentieel. Er moet alles aan gedaan worden om de stap naar de schuldhulpverlening laagdrempelig, snel en zo efficiënt mogelijk te maken, door samenwerking tussen verschillende actoren. Werk generalistisch en op maat, in vlotte samenwerking met verschillende vormen van hulpverlening, afhankelijk van de problematiek van de schuldenaar. Garandeer het menswaardig leven door de nefaste gevolgen van de schulden weg te werken. Werk aan de oorzaak van de schulden.

Voorbeelden: steun bij het uitputten van sociale rechten, financiële en materiële hulp bieden, hulp om dreigende uithuiszetting te voorkomen, of opvang als dat niet meer mogelijk is, werken aan tewerkstellingskansen, opleiding, versterken van vaardigheden, versterken van het netwerk, zoeken naar de beste gezondheidszorgen, laagdrempelige juridische bijstand bij eventuele betwistingen ...

11. Zijn er voldoende middelen?

Er is voldoende tijd en inzet nodig van bekwaam personeel om de gegrondheid van alle schulden kritisch te onderzoeken en de mogelijkheden en vaardigheden van de schuldenaar adequaat in te schatten.

12. Is er voldoende flexibiliteit?

Er moet rekening gehouden worden met de realiteit van voortdurend wijzigende situaties bij vele gezinnen met financiële moeilijkheden die moeten overleven in schaarste. Maak het mogelijk om afbetaalplannen bij te werken bij wijzigingen of opduiken van vergeten schuldeisers.

13. Is er een toegankelijke, eenvoudige procedure voor tegenspraak en rechterlijk toezicht?

14. Zijn er duidelijke sancties als schuldeisers geen medewerking verlenen?

15. Is er voor alle opties een maximumduur van hoogstens vijf jaar?

Als binnen die termijn geen afbetaling mogelijk is, is duidelijk dat een collectieve schuldenregeling met een (gedeeltelijke) schuldkwijtschelding de enige optie is.

16. Wordt tegelijk werk gemaakt van een evaluatie en advies voor bijsturing van de nu bestaande procedure van de collectieve schuldenregeling?

17. Zijn er sluitende systemen die de privacy garanderen?

Het voorstel moet rekening houden met het beroepsgeheim. Er mag enkel informatie uitgewisseld worden die noodzakelijk is voor het welslagen van de schuldhulpverlening, en mits 'informed consent' van de betrokkene.

3. CONCLUSIE

Wij denken dat aanpassingen van de huidige wetgeving de schuldhulpverlening **beter en efficiënter** kunnen maken. Belangrijk daarbij is dat er garanties zijn voor het menswaardig leven van iedereen, ook wie schulden heeft, dat er sneller een halt wordt toegeroepen aan onnodig oplopende invorderingskosten én dat het maximaal haalbare wel degelijk wordt afbetaald. Dit is **in het belang van zowel schuldenaars als schuldeisers**, en een **goede en evenwichtige maatregel van armoedebestrijding**.

Eén mogelijke werkwijze is het hierboven in punt 1 geformuleerde voorstel, dat nog concreter moet uitgewerkt worden. Tegelijk reiken we hierboven in punt 2 criteria aan, die belangrijk zijn bij de beoordeling en evaluatie van voorstellen of voorgestelde samenwerkingsverbanden.

—

SAM, steunpunt Mens en Samenleving

Sara Waelbers / Robin van Trigt

robin.vantrigt@samvzw.be

+32 488 66 75 94

Min Berghmans

Min.bergmans@samvzw.be

+32 474 82 05 23

Mede namens de Overleggroep Schuldbemiddeling: schuldbemiddelaars van de door de Vlaamse overheid erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW's en CAW's in Vlaanderen) en Budget In Zicht

4. OVER SAM

SAM, steunpunt Mens en Samenleving vzw, ondersteunt budget- en schuldhulpverleners van OCMW's en CAW's, de erkende instellingen voor schuldbemiddeling in Vlaanderen. SAM vzw doet ook aan onderzoek en registratie en pleit voor preventie van schulden, in samenwerking met partners. Als steunpunt volgen wij de schuldenproblematiek en de evoluties die erop betrekking hebben nauw op. De nauwe samenwerking met de budget- en schuldhulpverleners van OCMW's en CAW's geeft ons een goed zicht op de knelpunten en noden wat betreft de aanpak van schulden, zowel in het federale als het Vlaamse beleid.

Zie ook de websites samvzw.be/thema/schuldhulpverlening, eerstehulpbijschulden.be en budgetinzicht.be.

SAM, steunpunt Mens en Samenleving vzw

Maatschappelijke zetel: Turnhoutsebaan 139A – 2140 Borgerhout – BTW BE 0674.697.752 – RPR Antwerpen
info@samvzw.be – samvzw.be

Bijlage 1

Verschillende vormen van schuldhulpverlening voor particulieren die met financiële moeilijkheden kampen.

Meer info: eerstehulpbijschulden.be

In Vlaanderen bestaan momenteel vier vormen van schuldhulpverlening voor particulieren die met financiële moeilijkheden kampen:

1. Budgetbegeleiding
2. Budgetbeheer
3. Schuldbemiddeling
4. Collectieve schuldenregeling.

1. Budgetbegeleiding

Als je problemen hebt met het onder controle houden van je uitgaven, dan kan budgetbegeleiding een mogelijke oplossing zijn. Het doel van budgetbegeleiding is dat je goed leert hoe je jouw inkomsten en uitgaven kan beheren. Je kan hiervoor meestal terecht bij het OCMW uit de gemeente waar je woont of bij een CAW in jouw regio.

Bij budgetbegeleiding beheer je zelf budget. Je wordt wel hierbij in raad en daad bijgestaan door een maatschappelijk werker. Je ontvangt dus zelf je inkomsten en voert zelf alle betalingen uit. De maatschappelijk werker helpt met het opmaken van een budgetplan, een inventaris van je schulden, geeft advies, biedt persoonlijke ondersteuning...

Met het budgetplan, dat je samen met de maatschappelijk werker opstelt, kan je je uitgaven plannen en zo je schulden afbetalen.

Wanneer je erg veel moeite hebt met het zelfstandig betalen van je rekeningen, het bijhouden van een administratie en het volgen van een budgetplan, dan kan budgetbeheer je misschien beter helpen. Let wel: budgetbegeleiding en budgetbeheer kunnen geen oplossing bieden voor grote schuldproblemen, dan kan je beter een beroep doen op schuldbemiddeling of een collectieve schuldenregeling.

Voordeel budgetbegeleiding: een maatschappelijk werker helpt je met je persoonlijke administratie (rekeningen betalen, budgetplannen...) en het opstellen van een inventaris van je schulden. Je verzorgt zelf je betalingen en de uitvoering van het budgetplan.

Nadeel budgetbegeleiding: als je de betalingen niet goed verzorgt en je volgt je budgetplan niet goed op, is het je eigen verantwoordelijkheid.

2. Budgetbeheer

Als je problemen hebt met het onder controle houden van je uitgaven en het opvolgen en uitvoeren van je administratie (rekeningen tijdig betalen, je koopt te veel spullen...), kan budgetbeheer een mogelijke oplossing zijn. Het doel van budgetbeheer is hetzelfde als dat van budgetbegeleiding: je leert hoe je jouw inkomsten en uitgaven kan beheren, maar met budgetbeheer ben je zeker dat alle rekeningen juist betaald worden.

Je kan voor budgetbeheer meestal terecht bij het OCMW uit de gemeente waar je woont of bij een CAW in jouw regio.

Budgetbeheer lijkt voor een stuk op budgetbegeleiding, maar gaat wel verder. Een maatschappelijk werker zal samen met jou een inventaris van je schulden maken en een budgetplan opstellen. Het verschil met budgetbegeleiding is dat nu de maatschappelijk werker je inkomsten ontvangt en de betalingen van je vaste kosten en van je schulden doet in jouw plaats. Je krijgt leefgeld om eten mee te kopen of om andere noodzakelijke aankopen te kunnen betalen.

Voordeel budgetbeheer: je bent zeker dat alle rekeningen correct en tijdig betaald worden. Je kan geen onverantwoorde uitgaven meer doen.

Nadeel budgetbeheer: je verliest een deel van je vrijheid omdat de maatschappelijk werker je inkomsten ontvangt.

3. Schuldbemiddeling

Als je in schuldbemiddeling gaat zal een schuldbemiddelaar proberen om een regeling te treffen met je schuldeisers over de betaling van je schulden. De schuldbemiddelaar kan bijvoorbeeld afspreken dat je je schulden gespreid mag terugbetalen. De schuldeiser belooft dan dat hij geen andere stappen meer zal ondernemen om de schuld in te vorderen, wanneer je je aan de gemaakte afspraken houdt. Een schuldbemiddelaar zal ook nagaan of je schulden terecht zijn, of ze verjaard zijn, of er onwettige kosten aangerekend worden...

Samen met de schuldbemiddelaar stel je een afbetalingsplan op om de schulden terug te betalen. Een schuldeiser moet wel akkoord gaan met het afbetalingsplan. Hij kan het dus ook weigeren!

Voor schuldbemiddeling kan je terecht bij het OCMW in jouw gemeente of het CAW in jouw regio. Meer nog: wanneer je schulden hebt door consumentenkrediet (bijvoorbeeld aankoop op krediet van een GSM, huurkoop van een auto...) dan mag schuldbemiddeling in Vlaanderen enkel uitgevoerd worden door instellingen voor schuldbemiddeling van OCMW's of CAW's. Schuldbemiddeling bij een OCMW of een CAW is gratis. Soms zal een OCMW of CAW vragen dat je ook in budgetbegeleiding of budgetbeheer gaat.

Ook advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders mogen schuldbemiddeling aanbieden. In tegenstelling tot schuldbemiddeling bij OCMW's en CAW's is schuldbemiddeling door hen niet gratis.

Schuldbemiddeling is niet hetzelfde als een collectieve schuldenregeling (ook wel foutief 'collectieve schuldbemiddeling' genoemd).

Voordeel schuldbemiddeling: een schuldbemiddelaar zal onderhandelen met je schuldeisers over de afbetaling van je schulden. Een schuldbemiddelaar zal ook nagaan of je schulden terecht zijn, of ze verjaard zijn, of er onwettige kosten aangerekend worden...

Nadeel schuldbemiddeling: er is nu geen garantie dat de schuldeisers akkoord zullen gaan met een voorgesteld afbetalingsplan. Schuldbemiddeling is ook geen oplossing voor structurele schuldproblemen, dan is een collectieve schuldenregeling mogelijk een betere oplossing.

4. Collectieve schuldenregeling

Een collectieve schuldenregeling (ook wel foutief 'collectieve schuldbemiddeling' genoemd) is een gerechtelijke procedure voor structurele schuldproblemen. Het doel is dat je in de mate van het mogelijke je schulden kan afbetalen en dat je tijdens de afbetaling nog menswaardig kan leven. Na een collectieve schuldenregeling kan je terug schuldenvrij door het leven. Deze procedure heeft een aantal voor- en nadelen.

Voordelen collectieve schuldenregeling:

Als de collectieve schuldenregeling afgelopen is, ben je in principe schuldenvrij. In de praktijk vereist dit meestal dat een deel van de schulden kwijtgescholden wordt.

Schuldeisers mogen geen minnelijke of gerechtelijke invordering meer doen. Dit heeft het voordeel dat je op psychologisch vlak rust krijgt en dat er geen extra kosten meer gemaakt worden. Sommige acties zoals het stopzetten van een contract of een uithuiszetting zijn wel nog mogelijk.

Intresten op schulden mogen niet meer aangerekend worden.

Een groot aantal van de personen die toegelaten zijn tot een collectieve schuldenregeling heeft in principe recht op een pro-Deoadvocaat. Dit geldt echter niet voor iedereen.

Er zijn geen individuele onderhandelingen met elke schuldeiser apart meer nodig: er wordt in één plan een oplossing gezocht voor alle schulden.

Nadelen collectieve schuldenregeling:

Een collectieve schuldenregeling is niet gratis. Je zal je schuldbemiddelaar moeten betalen. Dit kan soms hoog oplopen (bijvoorbeeld meer dan 5000 euro als er veel schuldeisers zijn). Het loon van de schuldbemiddelaar wordt opgenomen in het afbetalingsplan. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal een Fonds dit loon betalen.

Je beschikt niet meer over je eigen inkomsten. De schuldbemiddelaar ontvangt je hele inkomen en betaalt jouw schulden in de mate van het mogelijke af. Je ontvangt enkel leefgeld. Voor grote uitgaven moet je extra geld vragen aan de schuldbemiddelaar of aan de rechter.

Je verliest een groot deel van jouw privacy. Zo wordt bijvoorbeeld jouw werkgever aangeschreven met de melding dat je in collectieve schuldenregeling zit.

De rechter kan je woning, je auto, je beslagbare spullen...verkopen om je schuldeisers te betalen. Hij kan dit doen bij een gerechtelijke aanzuiveringsregeling en is in principe verplicht dit te doen bij een totale kwijtschelding van schulden.

Een collectieve schuldenregeling kan tot zeven jaar duren.

Er kunnen voorwaarden opgelegd worden, bijvoorbeeld werk zoeken, verhuizen naar een goedkopere huurwoning...

Een collectieve schuldenregeling moet je aanvragen met een verzoekschrift bij de arbeidsrechtbank. Er zijn wel enkele voorwaarden die bepalen of je wel of niet toegelaten kan worden tot een collectieve schuldenregeling.

Als je toegelaten wordt tot een collectieve schuldenregeling zal de rechter een schuldbemiddelaar aanstellen. Deze probeert in eerste instantie tot een minnelijke aanzuiveringsregeling te komen. Wanneer hij hier niet in slaagt, zal de rechter een gerechtelijke aanzuiveringsregeling of een totale kwijtschelding van schulden opleggen.

Zodra je toegelaten bent tot een collectieve schuldenregeling, zal je niet meer zelf je inkomen ontvangen. De schuldbemiddelaar zorgt in de mate van het mogelijke voor de afbetaling van de schulden. Hij zal je een deel van je inkomen geven om dagelijkse behoeften, zoals eten, huur, vaste kosten... mee te betalen: dit wordt leefgeld genoemd. Voor grotere uitgaven moet de je toestemming van de schuldbemiddelaar of zelfs van de rechter vragen.

Bij ingrijpende veranderingen (bijvoorbeeld een erfenis, een huwelijk, een vergeten schuld) kan het nodig zijn dat de lopende aanzuiveringsregeling aangepast moet worden. Dit noemt men een herziening.

Wanneer je je niet houdt aan de afspraken die in een collectieve schuldenregeling gemaakt zijn, kan de collectieve schuldenregeling beëindigd worden. Dit is een herroeping van de collectieve schuldenregeling.

Bijlage 2.

Regelgeving m.b.t. de erkenning als dienst voor schuldbemiddeling

Regelgeving m.b.t. de gespecialiseerde opleiding schuldbemiddeling

WETBOEK ECONOMISCH RECHT - BOEK VII. BETALINGS- EN KREDIETDIENSTEN

Artikel VII.115. De schuldbemiddeling is verboden, behalve:

- 1° wanneer zij wordt verricht door een advocaat, een ministerieel ambtenaar of een gerechtelijk mandataris in de uitoefening van zijn beroep of zijn ambt;
- 2° wanneer zij wordt verricht door overheidsinstellingen of door particuliere instellingen die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend.

Wettekst:

Afdeling 10. Schuldbemiddeling.

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-19/39, art. 3, 021; Inwerkingtreding : 01-04-2015 (zie KB 2014-04-19/40, art. 2)>

Art. VII.115. De schuldbemiddeling is verboden, behalve:

- 1° wanneer zij wordt verricht door een advocaat, een ministerieel ambtenaar of een gerechtelijk mandataris in de uitoefening van zijn beroep of zijn ambt;
- 2° wanneer zij wordt verricht door overheidsinstellingen of door particuliere instellingen die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend.]¹

Artikel I.9, 55° van hetzelfde wetboek definieert schuldbemiddeling als volgt: de dienstverlening, met uitsluiting van het sluiten van een kredietovereenkomst, met het oog op het tot stand brengen van een regeling omtrent de wijze van betaling van de schuldenlast die geheel of ten dele uit een of meer kredietovereenkomsten voortvloeit;

Wettekst:

HOOFDSTUK 5. Definities eigen aan boek VII.

(1)<Ingevoegd bij W 2014-04-19/39, art. 2, 021; Inwerkingtreding: 29-05-2014 (zie KB 2014-04-19/40, art. 1)>

Art. I.9. Voor de toepassing van boek VII gelden de volgende definities:

55° schuldbemiddeling: de dienstverlening, met uitsluiting van het sluiten van een kredietovereenkomst, met het oog op het tot stand brengen van een regeling omtrent de wijze van betaling van de schuldenlast die geheel of ten dele uit een of meer kredietovereenkomsten voortvloeit;

GERECHTELIJK WETBOEK

Artikel 1675/17, § 1: Als schuldbemiddelaar kunnen slechts worden aangewezen :

- de advocaten, de ministeriële ambtenaren of de gerechtelijke mandatarissen in de uitoefening van hun beroep of ambt;
- de overheidsinstellingen of de particuliere instellingen, die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend. Deze instellingen doen hiervoor een beroep op natuurlijke personen die aan de door de bevoegde overheid bepaalde voorwaarden voldoen.

Wettekst:

HOOFDSTUK II. - De schuldbemiddelaar. <Ingevoegd bij W 1998-07-05/57, art. 2, Inwerkingtreding: 01-01-1999>

Art. 1675/17 § 1. Als schuldbemiddelaar kunnen slechts worden aangewezen:

- de advocaten, de ministeriële ambtenaren of de gerechtelijke mandatarissen in de uitoefening van hun beroep of ambt;
- de overheidsinstellingen of de particuliere instellingen, die daartoe door de bevoegde overheid zijn erkend. Deze instellingen doen hiervoor een beroep op natuurlijke personen die aan de door de bevoegde overheid bepaalde voorwaarden voldoen.

DECREET VAN 24 JULI 1996 HOUDENDE REGELING TOT ERKENNING EN SUBSIDIERING VAN DE INSTELLINGEN VOOR SCHULDBEMIDDELING

Artikel 5: Voorwaarde om in aanmerking te komen voor erkenning is o.a.:
ten behoeve van schuldbemiddeling tegelijkertijd ter beschikking hebben:

1° een maatschappelijk werker

2° een jurist

die beiden:

- ofwel de gespecialiseerde opleiding schuldbemiddeling hebben gevolgd
- ofwel een nuttige beroepservaring van ten minste 3 jaar kunnen voorleggen.

(Aan 2° moet niet voldaan worden indien er een overeenkomst wordt gesloten met een orde van advocaten.)

Artikel 9, §1, 7° bepaalt dat de erkende instellingen de specifieke overeenkomst schuldbemiddeling moeten gebruiken.

Tekst decreet:

Artikel 5. Komen enkel voor erkenning in aanmerking, die instellingen die behoefte van schuldbemiddeling tegelijkertijd:

1° een maatschappelijk werker ter beschikking hebben, die ter zake een gespecialiseerde opleiding van ten minste zestig uren heeft gevolgd of daaromtrent een nuttige beroepservaring van ten minste drie jaar kan voorleggen;

2° het bewijs leveren dat ze een doctor of licentiaat in de rechten met bovenvermelde opleiding of beroepservaring tewerkstellen, dan wel een overeenkomst hebben gesloten hetzij met een doctor of licentiaat in de rechten die aan minstens één van die voorwaarden voldoet, hetzij met een orde van advocaten bij een balie.

De Vlaamse regering bepaalt de inhoud van de voormelde gespecialiseerde opleiding.

Artikel 6. Onverminderd de bepalingen van artikel 5, komen voor erkenning in aanmerking:

1° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

2° de door de Vlaamse regering autonome centra voor algemeen welzijnswerk die erkend zijn krachtens het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk

Artikel 9. § 1. De erkende instellingen voor schuldbemiddeling moeten, gebeurlijk om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° in hun briefwisseling en op hun officiële stukken melding maken van hun erkenning als

schuldbemiddelaar, met aanduiding van het erkenningsnummer;

2° de Vlaamse regering onverwijld in kennis stellen van elke wijziging aangebracht aan de statuten en van benoemingen van bestuurders;

3° de Vlaamse regering onverwijld inlichten over de stopzetting van de schuldbemiddelingsactiviteiten; bij definitieve stopzetting van de activiteit wordt de erkenning ambtshalve geschrapt;

4° de Vlaamse regering onverwijld op de hoogte brengen in alle gevallen waarin ze niet meer voldoen aan de bij dit decreet vastgestelde erkenningsvoorwaarden;

5° in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar, een jaarverslag overmaken aan de Vlaamse regering;

6° zich onderwerpen aan het toezicht van de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren en beambten;

7° de modelovereenkomst inzake schuldbemiddeling opgemaakt door de Vlaamse regering gebruiken.

PARLEMENTAIRE STUKKEN: HANDELINGEN VAN HET VLAAMS PARLEMENT: PARL. ST. 73 (1995-1996) NR. 1

In de commentaar bij de artikelen van het Decreet van 24 juli 1996 staat dat de erkende instelling ertoe gehouden is een maatschappelijk werker en een jurist ter beschikking te stellen *om deze taak uit te voeren*.

Hieruit concludeert de Vlaamse administratie dat het niet volstaat om een maatschappelijk werker of jurist ter beschikking te hebben, maar dat eenieder die de taken van schuldbemiddeling uitvoert aan de vereisten moet voldoen.

Artikel 7

De instelling die om erkenning als schuldbemiddelaar vraagt, is ertoe gehouden een maatschappelijk werker en een doctor of licentiaat in de rechten ter beschikking te hebben om deze taak uit te voeren. De maatschappelijk werker moet een gespecialiseerde opleiding van minstens zestig uren hebben gevolgd, of beschikken over een gelijkwaardige beroepservaring van ten minste drie jaar.

De doctor of licentiaat in de rechten moet eveneens deze opleiding gevolgd hebben, dan wel een nuttige beroepservaring (eveneens van drie jaar) hebben.

Ingeval een instelling niet over een eigen doctor of licentiaat in de rechten beschikt, kan zij ten behoeve van het juridisch onderzoek van kredietdossiers een overeenkomst sluiten met een doctor of licentiaat in de rechten, of met een balie bij een orde van advocaten.

Gezien de hoge techniciteit van de consumptiekredietmaterie leek het aangewezen om binnen de instellingen voor schuldbemiddeling a priori reeds een hoge graad van technische know-how te voorzien. Door hun vorming zijn het in de eerste plaats de juristen die hiervoor moeten instaan. De bijzondere vorming van de maatschappelijk werkers gekoppeld aan hun praktijkervaring levert een extra-waarborg op voor een hoog-kwalitatieve en contractueel-waterdichte benadering van de schulddossiers. Deze hoge mate van expertise moet tegelijk ook vertrouwenwekkend overkomen in de ogen van de schuldeisers.

BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING VAN 25 MAART 1997 TOT UITVOERING VAN HET DECREET VAN 24 JULI 1996 HOUDENDE REGELING TOT ERKENNING EN SUBSIDIËRING VAN DE INSTELLINGEN VOOR SCHULDBEMIDDELING

Artikel 3, 2°: Bij een aanvraag tot erkenning moet worden ingediend: een lijst met de identiteit en de kwalificatie van de personen belast met schuldbemiddeling, hun getuigschrift van de opleiding schuldbemiddeling of hun verklaring van nuttige beroepservaring.

Artikel 7bis § 1: Jaarlijks op 31 maart bezorgt de erkende instelling voor schuldbemiddeling haar jaarverslag van het voorafgaande jaar aan de administratie. Dat jaarverslag bevat:

1° de gegevens van de jaarlijkse basisregistratie en toelichting bij de cijfers;

2° de identiteit, kwalificatie en tewerkstellingsvolume van de gekwalificeerde medewerkers, opgenomen in de lijst, vermeld in artikel 3, 2°.

Artikel 10: Toezicht: ter plaatse of op stukken.

Artikel 12: Opleiding:

§ 1. De gespecialiseerde opleiding bedoeld in artikel 5 van het decreet bestaat uit een programma "financiële hulpverlening" dat de volgende materies omvat:

- 1° maatschappelijke situering van de financiële hulpverlening en schuldbemiddeling;
- 2° juridische aspecten;
- 3° financiële aspecten;
- 4° methodologie;
- 5° deontologie.

§ 2. De opleiding wordt georganiseerd door of in samenwerking met een of meerdere universiteiten of hogescholen.

§ 3. Om het getuigschrift te kunnen uitreiken waaruit blijkt dat de gespecialiseerde opleiding met vrucht gevolgd werd, dient de organisator, voordat de opleiding start, het akkoord van de administratie over het uitgewerkte programma te verkrijgen.

Bijlage bij dit besluit is de modelovereenkomst schuldbemiddeling die bepaalt wat schuldbemiddeling inhoudt:

contact opnemen met schuldeisers, er inlichtingen bij inwinnen, de gegrondheid van schuldvorderingen onderzoeken, betwisten indien nodig, betalingsplannen opstellen (zodat ze rekening houden met de totaliteit van de kosten en schulden en het haalbaar is voor de schuldenaar), onderhandelen over betalingsplannen met schuldeisers, en adviseren aan de schuldenaars hoe zij indien nodig best hun belangen laten verdedigen voor de rechtbank.

Tekst besluit:

Artikel 3. Om ontvankelijk te zijn dient de aanvraag tot erkenning bij aangetekend schrijven te worden ingediend en dient zij de volgende gegevens en stukken te bevatten:

...

2° een lijst houdende de identiteit en de kwalificatie van de personen belast met de schuldbemiddeling alsook hun getuigschrift van gespecialiseerde opleiding of hun verklaring van nuttige beroepservaring;

Artikel 7bis. § 1. Jaarlijks op 31 maart bezorgt de erkende instelling voor schuldbemiddeling haar jaarverslag van het voorafgaande jaar aan de administratie. Dat jaarverslag bevat:

- 1° de gegevens van de jaarlijkse basisregistratie en toelichting bij de cijfers;*
- 2° de identiteit, kwalificatie en tewerkstellingsvolume van de gekwalificeerde medewerkers, opgenomen in de lijst, vermeld in artikel 3, 2°.*

De minister bepaalt het model van het jaarverslag.

Artikel 10. [Personeelsleden (verv. B.V.R. 31 maart 2006, art. 17, l: 1 april 2006)] van de administratie zien ter plaatse of op stukken toe of de instelling die een erkenning aanvraagt of erkend is, de erkenningsvoorwaarden naleeft.

De instellingen verlenen hun medewerking aan de uitoefening van het toezicht. Ze bezorgen aan de in het eerste lid bedoelde [personeelsleden (verv. B.V.R. 31 maart 2006, art. 17, l: 1 april 2006)] op hun eenvoudig verzoek de stukken die met de erkenningsaanvraag of de erkenning verband houden.

Artikel 12. § 1. De gespecialiseerde opleiding bedoeld in artikel 5 van het decreet bestaat uit een programma "financiële hulpverlening" dat de volgende materies omvat:

- 1° maatschappelijke situering van de financiële hulpverlening en schuldbemiddeling;*
- 2° juridische aspecten;*
- 3° financiële aspecten;*
- 4° methodologie;*
- 5° deontologie.*

§ 2. De opleiding wordt georganiseerd door of in samenwerking met een of meerdere universiteiten of hogescholen.

§ 3. Om het getuigschrift te kunnen uitreiken waaruit blijkt dat de gespecialiseerde opleiding met vrucht gevolgd werd, dient de organisator, voordat de opleiding start, het akkoord van de administratie over het uitgewerkte programma te verkrijgen.

Artikel 13. § 1. De nuttige beroepservaring van drie jaar bedoeld in artikel 5 van het decreet wordt aangetoond aan de hand van een schriftelijke verklaring hetzij van het personeelslid, hetzij van de doctor of licentiaat in de rechten met wie de instelling een overeenkomst heeft gesloten. In deze verklaring wordt aangegeven op welke wijze en terreinen men de beroepservaring inzake financiële hulpverlening heeft verworven alsook de periode gedurende dewelke men deze ervaring heeft opgedaan.

§ 2. Deze verklaring dient te worden geattesteerd door de instelling bij wie of met wie de betrokkenen de nuttige beroepservaring heeft opgedaan.

Bijlage I: modelovereenkomst inzake schuldbemiddeling

1. De instelling voor schuldbemiddeling verbindt er zich toe:

1.1. de aanvrager(s) alle nuttige inlichtingen te verstrekken over krediet en overmatige schuldenlast (wetgeving, te ondernemen stappen, bevoegde organismen).

1.2. de gegevens van de aanvrager(s) te hanteren met de nodige discretie met dien verstande dat alle gegevens van het dossier vertrouwelijk zijn en slechts gebruikt of bekendgemaakt mogen worden in het kader van de schuldbemiddelingsopdracht.

1.3. geen enkele van de hieraan genoemde activiteiten te ondernemen dan met de instemming van de aanvrager, met name:

- contact nemen met en inlichtingen inwinnen bij de verschillende schuldeisers;

- op basis van de voorgelegde documenten, de wettelijkheid van de door de aanvrager aangegane verbintenissen onderzoeken;

- indien mogelijk een betalingsplan optellen, het aan de schuldeisers voorleggen en erover onderhandelen, het uitvoeren van het plan en het verloop ervan nagaan.

1.4. als het geschil voor de rechtbank gebracht moet worden, de aanvrager advies te verstrekken over de wijze waarop zijn belangen het best verdedigd worden.

OMZENDBRIEF WEL/99/04 23 APRIL 1999

Ondertekening van de briefwisseling m.b.t. de schuldbemiddeling en de overeenkomst schuldbemiddeling:

analogie met artikel 1675/17, §1 Ger.W. m.b.t. de collectieve schuldenregeling:

De instelling doet voor de schuldbemiddeling een beroep op natuurlijke personen; de schuldbemiddeling wordt enkel door deze personen gedaan. De schuldbemiddelaar vertegenwoordigt daarvoor de instelling, en voert ook zelf de daarmee verband houdende verbintenissen van de instelling uit.

Tekst omzendbrief:

Artikel M4:

4. Ondertekening van de briefwisseling.

4.1. Artikel 28, §2, eerste lid van de organieke wet gaat als volgt: "...de akten en de briefwisseling van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn worden ondertekend door de voorzitter en de secretaris".

Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (en niet de dienst schuldbemiddeling van het OCMW) wordt als instelling voor schuldbemiddeling erkend.

De wet op de collectieve schuldenregeling bepaalt uitdrukkelijk dat de instelling voor schuldbemiddeling een beroep doet op natuurlijke personen die aan bepaalde voorwaarden voldoen (art. 1675/17 §1). De schuldbemiddeling wordt enkel door deze personen gedaan.

Bij de aan te gane overeenkomst (zie besluit van de Vlaamse regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap) wordt de instelling vertegenwoordigd. Het is de schuldbemiddelaar die de verbintenissen van de instelling uitvoert.

Daarenboven is schuldbemiddeling een vorm van voortdurende dienstverlening die in zeer grote mate op de vertrouwensrelatie tussen de cliënt (van wie de beslagrechter heel wat inzet en inspanningen zal vragen) en de schuldbemiddelaar (van wie deskundigheid wordt verwacht) berust.

Mits het huishoudelijk reglement dit voorziet, is artikel 28 van de organieke OCMW-wet te verzoenen met het volgende.

In de briefwisseling kan een onderscheid gemaakt worden naargelang het de briefwisseling van de instelling betreft (bijvoorbeeld naar de erkennende overheid toe) dan wel deze van de schuldbemiddeling zelf (bijvoorbeeld naar schuldeisers toe).

Het is aangewezen dat een eventuele delegatie van de bevoegdheid tot het ondertekenen in de briefwisseling zelf vermeld wordt. Indien ze dit wensen kunnen OCMW's bepalen dat de brieven van de schuldbemiddelaars medeondertekend worden door een mandataris of een gemandateerde leidinggevende.

4.2. Wat de beslissing betreft om ten aanzien van deze cliënt aan schuldbemiddeling te doen, verschilt schuldbemiddeling in niets van enige andere vorm van dienstverlening.

Er moet dus een raadsbeslissing of beslissing van het comité sociale dienst zijn waarbij de schuldbemiddeling wordt toegestaan of geweigerd. Tegen deze beslissing staat beroep bij de arbeidsrechtbank open. In dringende gevallen (bijvoorbeeld: 's anderendaags zal een gerechtsdeurwaarder zich aanbieden) kan - zoals voor andere zaken - een beroep op de voorzitter gedaan worden (artikel 28, §3).

Eens een positieve beslissing genomen, treedt de schuldbemiddelaar (maatschappelijk werker of jurist) op en kan deze de overeenkomst met de cliënt ondertekenen.

4.3. Ondertekening door de schuldbemiddelaar (maatschappelijk werker en/of jurist).

Hier is de concrete situatie en organisatie van ieder OCMW doorslaggevend.

Wanneer een OCMW bijvoorbeeld een overeenkomst met de balie heeft, is het vanzelfsprekend dat de briefwisseling inzake schuldbemiddeling in hoofdzaak door de maatschappelijk werker/schuldbemiddelaar zal worden gevoerd en ondertekend.

4.4. Deze regelingen zijn van overeenkomstige toepassing voor de centra voor algemeen welzijnswerk.

KWALITEITSDECREET

Ook van toepassing, als een dienst die door de Vlaamse overheid is erkend: o.a. wat klachtenbehandeling betreft: **het Decreet betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen van 17 oktober 2003 (kwaliteitsdecreet).**